

Moss Kommunale Foreldreutvalg (Moss KFU)

Kunnskapsdepartementet
postmottak@kd.dep.no

Moss, 30.06.2023

Stortingsmelding om 5.-10.trinn – Innspill fra Moss KFU

Moss Kommunale Foreldreutvalg (Moss KFU) er en paraplyorganisasjon for Foreldrerådets Arbeidsutvalg (FAU) ved grunnskolene i Moss kommune. Vi representerer foreldre og foresatte til mer enn 7000 elever ved 17 skoler i Moss kommune.

Vi har valgt å gi innspill på noen av de tema som Kunnskapsdepartementet ønsker innspill på.

1. Praktisk og variert undervisning

Fra skoleåret 2022-23 ble alle skoler i Moss kommune leksefrie. Dette har preget mye av arbeidet til foreldreutvalget og satt agenda på mange foreldremøter o.l. De foreløpige resultatene fra en spørreundersøkelse blant elever, foresatte og lærere viser at flertallet blant elever og foresatte har en positiv opplevelse av endringen, mens lærere er mer delt i synet på endringen. I store trekk virker det som om elevene er mer fornøyd med skolehverdagen, og at de foreldrene som har svart har tiltro til at barna lærer det de skal i løpet av skoledagen. Endringen med leksefri kom samtidig som ny læreplan ble implementert, som også endrer måten det undervises på. Det kan gi utslag i resultatene, både det at elevene er mer fornøyd med skolehverdagen – men også at det er mer krevende for lærere med omstilling av undervisningen.

Store endringer som leksefri skole, må gjennomføres med god prosessledelse og sikre at også alle parter (elever, foresatte og lærere) blir godt involvert. I Moss kommune ble endringen utført etter et politisk vedtak der elever, foresatte og lærere ikke ble hørt på forhånd. Det gir motstand mot endringer og gjør gjennomføringen vanskeligere enn nødvendig.

Omtrent halvparten av lærerne svarer at de opplever at elevene **ikke** lærer det de trenger på skolen. Det er oppsiktsvekkende og det hadde vært interessant å vite om dette er noe man kan finne også på andre skoler, med og uten lekser. Dersom det er slik, kan det tyde på at kompetansemålene i læreplanen ikke lar seg realisere og det selv om dagens elever har langt flere timer, tilsvarende 2 årsverk, enn det som var tilfelle før 6-års reformen.

Vi opplever at Moss kommune har kommet godt i gang med endring av undervisningsmetode iht. ny læreplan, og med Petter Liljedahls forskning om «Thinking Classrooms» som utgangspunkt. Dette i seg selv gir mer variert undervisning.

3. Skolemiljø, trivsel og motivasjon

Skolemiljø og elevers nærvær er viktige faktorer for læring og utvikling i skolen. Vi som foreldre er opptatt av at skolen jobber aktivt med å sikre et godt samarbeid mellom hjem og skole også på dette område.

Vi er bekymret for at for mye av læreres tid og oppmerksomhet går med til å håndtere utfordringer i klassemiljøet. Vi ønsker at arbeidet med skolemiljø forsterkes ved at andre faggrupper får en rolle, også i det forebyggende arbeidet. Bruk av skoleelos mener vi et godt tiltak, og håper slike grep ytterligere kan forsterkes.

De foreløpige resultatene fra undersøkelsen om leksefri skole i Moss, viser at ca. 2/3 av elevene oppgir at de er enig i at det er blitt morsommere å gå på skolen og at de er blitt mer motivert for innsats på skolen, etter at den ble leksefri. Det er utviklingstrekk at andelen elever som rapporterer om psykiske vansker øker, særlig blant jenter. Stadig flere opplever stress knyttet til skolearbeidet. Vi anbefaler at man gjør bredere undersøkelser nasjonalt på dette området, der kommuner som har innført leksefri skole sammenlignes med kommuner som fortsatt har lekser. Pr nå kan man ikke vite om det er endringene pga. ny læreplan som har gitt elevene mer positive opplevelser på skolene i Moss – eller om det er pga. leksefri skole.

4. Laget rundt eleven/andre yrkesgrupper i skolen

Vi vet at foreldres rolle i utvikling av skolen er viktig for barnas læring og trivsel. Foreldre kan bidra til å støtte barnas faglige, sosiale og emosjonelle utvikling gjennom ulike former for engasjement, både hjemme og på skolen. Foreldre kan også være med på å påvirke skolens normer og verdier, og bygge nettverk med andre foreldre og skolens ansatte.

Det er viktig at skolen tar ansvar i å legge til rette for et godt samarbeid med hjemmet. Bli dette opp til foreldreutvalg vil det være en fare for at skolens ulikheter forsterkes. Skoler i områder med ressurssterke foreldregrupper vil kunne ta dette ansvaret, men vi ser det er vanskeligere i områder med mindre ressurssterke foreldregrupper. Vi mener det bør jobbes mer systematisk på dette områder for å sikre en god medvirkning fra foreldre på alle skoler.

Det er verdt å kommentere at Kunnskapsdepartementet har valgt å fjerne lovhjemmelen for utvalg som FAU, Samarbeidsutvalg (SU) og Skolemiljøutvalg (SMU), selv om de aller fleste høringsinnspillene var negative til denne endringen. Vi mener endringen vil bidra til enda større forskjeller enn i dag. Uten lovfesting og en klar struktur for samarbeid på skolen, frykter vi dette blir helt vilkårlig fulgt opp rundt om i landet. Demokrati i praksis trenger klare føringer og struktur som er kjent av alle parter. Det er trist at ikke Kunnskapsdepartementet verdsetter dette.

8. Digitalisering og teknologi i skolen

Digitalisering gir muligheter for nye måter å lære på, men også utfordringer for både lærere og elever, og for foreldre. Lærebøker og andre papirbaserte læremidler blir mindre brukt i klasserom der elevene har tilgang til digitale enheter og verktøy.

Vi opplever at mange foreldre melder det er krevende å følge med i skolehverdagen når alt er digitalt. Elvene har gjerne pdf-filer med kopier fra lærebøker som gjør det vanskelig å få oversikt over hva de har lært, hvordan de jobber og hvordan man som forelder kan bidra med god hjelp. Trolig er google det meste brukte «læreverket» i hjemmearbeidet, med alt det kan medføre av feil og mangler.

Digitalisering og teknologi i skolen bør være kjennetegnet av god bruk av teknologi, og ikke en avansert (og dårlig) form for kopiering av lærebøker.

På vegne av
Moss KFU

Sverre Roos Mangrud og Jan Tore H. Gunnarsen